

ROBERT GREENE EN RAPPER 50 CENT

DE WETTEN VAN SUCCES

VERTAALD DOOR WYBRAND SCHEFFER

J.M. MEULENHOF

Oorspronkelijke titel *The 50th Law*

Copyright ©2009 G-Unit Books, Inc, en Robert Greene

Copyright Nederlandse vertaling © 2010 Wybrand Scheffer en

J.M. Meulenhoff bv, Amsterdam

Vormgeving omslag Zeno

Vormgeving binnenwerk Steven Boland

www.meulenhoff.nl

ISBN 978 90 290 8634 9 / NUR 600

VOORWOORD

Ik leerde 50 Cent kennen in de winter van 2006. Hij was enthousiast over mijn boek *De 48 wetten van de macht* en had belangstelling voor samenwerking bij een volgend boekproject. Tijdens de bijeenkomst spraken we over oorlog, terrorisme en het muziekbedrijf. Mij viel vooral op dat onze kijk op de wereld ondanks de grote verschillen in achtergrond opmerkelijke overeenkomsten vertoonde. Als we het bijvoorbeeld hadden over de machtsspelletjes waar hij destijds in de muziekwereld mee geconfronteerd werd, bleek dat we allebei verder keken dan de gunstige verklaringen die mensen voor hun eigen gedrag gaven en probeerden we te achterhalen wat hun eigenlijke doel was. Hij ontwikkelde die manier van denken in de gevaarlijke straten van Southside Queens, waar het een noodzakelijke vaardigheid was om te overleven, ik door veel over geschiedenis te lezen en door het waarnemen van de handige manoeuvres van allerlei mensen in Hollywood, waar ik jarenlang gewerkt heb. Het perspectief is hetzelfde.

We verlieten de bijeenkomst die dag met een open blik voor toekomstige samenwerking. Naarmate ik in de maanden daarna verder over een mogelijk thema voor dit boek nadacht, ging het idee om onze beide werelden samen te brengen me steeds meer aanspreken. Een van de spannendste kanten van Amerika vind ik de maatschappelijke mobiliteit; mensen klimmen voortdurend van beneden naar de top en veranderen daarmee de cultuur. Op een ander niveau blijven we echter een volk dat in sociale getto's leeft. Beroemdheden zoeken in het algemeen andere beroemdheden op, terwijl academici en intellectuelen veelal afgezonderd in hun eigen wereld zitten: soort zoekt soort. Als we deze smalle paden verlaten, doen

we dat meestal als waarnemer of toerist in een andere manier van leven. Er deed zich nu de interessante mogelijkheid voor om onze oppervlakkige verschillen zo veel mogelijk terzijde te schuiven en samen te werken op een geestelijk niveau – en daarmee om enkele waarheden over de mens te belichten die klasse en etniciteit ontstijgen.

Onbevangen en met de gedachte dat ik wilde uitvinden wat voor boek dit kon worden, verkeerde ik in het jaar 2007 veel in de nabijheid van Fifty. Ik kreeg vrijwel onbeperkte toegang tot zijn wereld. Ik mocht met hem mee naar tal van zakelijke topbijeenkomsten, waar ik hem vanuit een stil hoekje in actie kon waarnemen. Ik was in zijn kantoor getuige van een rauwe vechtpartij tussen twee van zijn medewerkers, die Fifty uiteindelijk hoogstpersoonlijk uit elkaar moest halen. Ik zag hoe hij ten overstaan van de pers voor publiciteitsdoeleinden een crisis simuleerde. Ik mocht hem volgen in zijn omgang met andere sterren, met vrienden uit de *hood*, met leden van Europese koningshuizen en met politici. Ik bracht een bezoek aan het huis in Southside Queens waar hij zijn jeugd doorbracht, trok op met zijn vrienden uit zijn tijd op straat en kreeg zo langzamerhand een beeld van hoe het geweest moest zijn om in die wereld op te groeien. Hoe vaker ik hem op al die verschillende terreinen bezig zag, hoe meer tot me doordrong dat Fifty een sprekend, levend voorbeeld was van al die historische personen waarover ik in mijn drie eerdere boeken heb geschreven. Hij is een grootmeester van het machtsspel, een hiphopversie van Napoleon Bonaparte.

Tijdens het schrijven over de verschillende spelers van het machtsspel uit het verleden ontwikkelde ik de theorie dat de bron van hun succes bijna altijd te herleiden was tot één specifieke vaardigheid of unieke eigenschap waarmee zij zich van anderen onderscheidden. Voor Napoleon was dat de opmerkelijke gave een enorme hoeveelheid details te kunnen opnemen en in zijn hoofd te kunnen organiseren. Daardoor wist hij vrijwel altijd beter wat er precies gaande was dan de

overige generaals. Na Fifty te hebben geobserveerd en met hem over zijn verleden te hebben gepraat, concludeerde ik dat de bron van zijn macht zijn totale onbevreesdheid is.

Deze eigenschap manifesteert zich niet in schreeuwen of duidelijke intimidatietactieken, want als Fifty zich op die manier in het openbaar gedraagt, is dat onveranderlijk toneelspel. Achter de schermen is hij koelbloedig en berekenend. Zijn onverschrokkenheid uit zich in zijn houding en zijn handelen. Hij heeft op straat te veel gevaarlijke ontmoetingen meegemaakt en overleefd om door het bedrijfsleven in welke mate dan ook van streek te raken. Als een voorstel hem niet zint, loopt hij zonder pardon weg. Als hij een beetje grof en gemeen met een tegenstrever moet omgaan, doet hij dat zonder blikken of blozen. Hij heeft een volledig vertrouwen in zichzelf. In een wereld waarin de meeste mensen in het algemeen timide en conservatief zijn heeft hij altijd het voordeel dat hij bereid is meer te doen, risico's te nemen en zich onconventioneel te gedragen. Hij komt uit een omgeving waarin hij nooit gedacht heeft ouder dan vijftientig te worden, dus hij heeft het gevoel dat hij niets te verliezen heeft. Dat geeft hem een geweldige kracht.

Hoe langer ik over die unieke kracht van hem nadacht, hoe inspirerender en leerzamer die op me overkwam. Ik zag voor me hoe ik zelf mijn voordeel met zijn voorbeeld kon doen en mijn eigen angsten zou kunnen overwinnen. Ik besloot dat onbevreesdheid in al haar facetten het onderwerp van dit boek zou worden.

Het schrijven van *De wetten van succes* was eenvoudig. Door Fifty te observeren en met hem te praten, vielen mij in zijn gedrag patronen en thema's op. Die groeiden uit tot de hoofdstukken van dit boek. Toen ik die thema's eenmaal had vastgesteld, besprak ik ze met hem en gaven we ze samen verder vorm. We spraken over het overwinnen van de angst voor de dood, over het vermogen chaos en veranderingen te omarmen en over de geestelijke alchemie die je kunt veroorzaken door elke tegen-

slag te beoordelen als een kans op macht. We verbonden die gedachten met onze eigen ervaringen en met de wereld in het algemeen. Ik werkte die gesprekken en mijn eigen onderzoek uit en combineerde het voorbeeld van Fifty met verhalen over andere mensen die in de loop van de geschiedenis eenzelfde onbevreesdheid aan de dag hebben gelegd.

Uiteindelijk is dit een boek over een levensfilosofie die zich als volgt laat samenvatten: je angsten zijn een soort gevangenis die jou tot een afgebakend handelingsgebied beperken. Hoe minder je vreest, hoe meer macht je hebt en hoe vollediger je zult leven. Het is onze hoop dat *De wetten van succes* zal inspireren om deze kracht voor jezelf te ontdekken.

INLEIDING

BOVEN JULLIE ZWEEFT DUS DE GROOTSTE VIJAND DIE EEN MENS KAN HEBBEN, EN DAT IS ANGST. IK WEET DAT ER MENSEN ZIJN DIE BANG ZIJN VOOR DE WAARHEID, WANT JULLIE ZIJN GROOTGEBRACHT OP BASIS VAN ANGSTEN EN LEUGENS. IK ZAL JULLIE ECHTER DE WAARHEID VOORHOUDEN, TOT JULLIE VAN DIE ANGST BEVRIJD ZIJN...

MALCOLM X

★

DE ANGSTIGE HOUDING

In den beginne was angst voor het dier dat de mens is een basale, eenvoudige emotie. We stuitten op iets overweldigends, zoals een doodsdreiging in de vorm van oorlog, ziekte of een natuurramp, en we voelden angst. Zoals bij elk dier had deze emotie een beschermende functie: hij bood ons gelegenheid gevaar te herkennen en ons op tijd terug te trekken. Voor de mens kwam daar nog een extra, positief element bij, want we onthielden de bron van de dreiging en wisten dat we ons daar een volgende keer beter tegen dienden te wapenen. Beschaving was afhankelijk van die vaardigheid om het gevaar in onze omgeving te herkennen en erop te anticiperen. Uit angst ontwikkelden we religie en verschillende geloofssystemen, die ons een gevoel van geborgenheid gaven. Angst is de oudste en sterkste emotie die de mens kent, een gevoel dat diep is ingeworteld in ons zenuwstelsel en ons onderbewustzijn.

In de loop van de geschiedenis gebeurde er echter iets vreemds. Naarmate we meer greep op onze omgeving kregen, werden de feitelijke verschrikkingen op ons pad minder intens, maar onze angsten namen daarmee niet af, maar juist toe. We begonnen ons druk te maken over onze status in de samenleving, over de vraag of mensen ons aardig vonden en hoe we in een groep pasten. We raakten bekommerd om onze broodwinning, de toekomst van onze familieleden, onze kinderen, onze gezondheid en het proces van het ouder worden. In plaats van een eenvoudige, intense vrees voor iets krachtigs en waarachtigs ontwikkelden we een algemenere bezorgdheid. Het leek wel alsof duizenden jaren van angst voor de natuur niet zomaar kon verdwijnen, alsof we iets nodig hadden – hoe klein ook – om onze bezorgdheid op te richten.

In de evolutie van de angst deed zich in de negentiende eeuw een beslissend moment voor toen in de wereld van de reclame en de journalistiek ontdekt werd dat onze aandacht vastgehouden kon worden door verhalen en oproepen maar in angst in te bedden. Angst is een emotie die zowel onweerstaanbaar als onbeheersbaar is, dus werd onze aandacht voortdurend naar mogelijke nieuwe vormen van bezorgdheid verschoven: nieuwe bedreigingen voor de gezondheid, een nieuwe golf van geweld, de vrees voor een sociale misstap en talloze valkuilen van de natuur waarvan we ons niet bewust zijn. Naarmate de media verfijnder werden en de kwaliteit van het beeld dieper verankerd raakte, is ons het gevoel aangewezen dat wij kwetsbare wezens in een omgeving vol gevaren zijn, terwijl we juist in een wereld leven die oneindig veel veiliger en voorspelbaarder is dan die waar onze voorouders het mee moesten doen. Met behulp van de media zijn onze zorgen alleen maar toegenomen.

Angst is daar niet voor bedoeld. De functie ervan is het stimuleren van krachtige fysieke reacties, zodat we ons op tijd kunnen terugtrekken. Na de gebeurtenis wordt het gevoel geacht weg te gaan. Een dier dat na het verdwijnen van de dreiging zijn angsten niet kan loslaten, zal het moeilijk vinden te eten en te slapen. Wij zijn het dier dat zijn angsten niet kan loslaten, en als we er maar genoeg van vervuld raken, kleuren die angsten onze kijk op de wereld in. Onze angst voor een of andere bedreiging zet zich dan om in een angstige houding ten opzichte van het leven zelf. We gaan vrijwel elke gebeurtenis beoordelen naar de risico's die ze met zich brengen en we gaan de gevaren en onze kwetsbaarheid overdrijven. We richten ons onmiddellijk op de tegenslag, die altijd mogelijk is. In het algemeen zijn we ons van dit fenomeen niet bewust, want we aanvaarden dit als normaal. In tijden van voorspoed kennen we de luxe dat we over dingen kunnen tobben, maar in moeilijke tijden kan die angstige houding buitengewoon schadelijk zijn. Op die momenten moeten we problemen op-

lossen, de werkelijkheid aanvaarden en vooruitgaan, terwijl angst juist oproept tot terugtrekking en hergroepering.

Precies dit probleem besloot Franklin Delano Roosevelt het hoofd te bieden toen hij in 1933 president van de Verenigde Staten werd. De Grote Depressie, die was begonnen met de beurskrach van 1929, was op zijn dieptepunt. Roosevelt was echter niet zozeer getroffen door de economische feiten, maar door de stemming in het land. Hij had de indruk dat de bevolking niet alleen angstiger was dan nodig, maar dat die angst ook een belemmering vormde bij het weerstaan van tegenslag. In zijn inaugurele rede zei hij dat hij de onmiskenbare realiteit van de ineensstorting van de economie niet zou negeren en dat hij geen naïef optimisme wenste uit te dragen, maar hij riep zijn luisteraars tevens op in gedachte te houden dat Amerika in het verleden ergere dingen had meegemaakt, zoals de Burgeroorlog. Het land had dergelijke gebeurtenissen doorstaan dankzij de pioniersgeest, vastberadenheid en standvastigheid. Dat vormt de kern van het Amerikaan-zijn.

Angst schept een eigen, zelfbevestigende dynamiek. Hoe meer mensen eraan toegeven, hoe meer energie en aandrang ze verliezen. Hun gebrek aan vertrouwen vertaalt zich in inactiviteit, die hun vertrouwen weer verder doet dalen, enzovoort. 'Laat mij daarom beginnen,' vertelde Roosevelt zijn gehoor, 'met het uitspreken van mijn vaste overtuiging dat het enige waar we bang voor moeten zijn de angst zelf is – naamloze, redeloze, ongerechtvaardigde vrees, die verlammend werkt op de noodzakelijke inspanningen om terugtrekking om te zetten in vooruitgang.'

Wat Roosevelt in zijn toespraak uiteenzette was de scherpe grens in het leven die mislukking van succes scheidt. Die grens is je instelling, die de macht heeft je te helpen je eigen werkelijkheid te scheppen. Wie alles door de lens van de angst beziet, zal altijd geneigd zijn in zijn achteruit te blijven staan. Je kunt een crisis of een probleem net zo goed beschouwen als een uitdaging, als een mogelijkheid om je karakter te toetsen, als

een kans om jezelf harder en sterker te maken of als een oproep tot collectieve actie. Door er een uitdaging in te zien heb je uitsluitend via een geestelijk proces van iets negatiefs iets positiefs gemaakt en dat zal ook tot positief handelen leiden. Door zijn inspirerende leiderschap was Roosevelt dan ook in staat de geestelijke gesteldheid van het land om te keren en de depressie met een ondernemendere houding tegemoet te treden.

Tegenwoordig worden we geconfronteerd met nieuwe crises en problemen die ons nationale karakter testen. Zoals Roosevelt de vergelijking met slechtere tijden in het verleden maakte, zo kunnen wij ook zeggen dat wat voor ons ligt niet zo erg is als de ontberingen van de jaren dertig en de oorlog die daarop volgde. De werkelijkheid voor het Amerika van de eenentwintigste eeuw moet eigenlijk als volgt worden gezien: onze tastbare omgeving is veiliger en steviger dan op enig ander moment in de geschiedenis. We wonen in het meest welvarende land ter wereld. In het verleden was het machts­spel het exclusieve domein van blanke mannen, maar tegenwoordig is de arena toegankelijk voor talloos veel miljoenen vrouwen en mensen uit minderheden. Daarmee is de dynamiek voorgoed veranderd en zijn we in dat opzicht het sociaal meest ontwikkelde land ter wereld. Technologische vooruitgang heeft ons talloze nieuwe mogelijkheden geschonken. Oude bedrijfsstructuren zijn aan het verdwijnen en maken ruim baan voor innovaties. We leven in een tijd van grootse veranderingen en revolutie.

We staan ook voor bepaalde uitdagingen. De wereld is competitiever geworden, de economie heeft onmiskenbaar zijn kwetsbare kanten en dient zichzelf opnieuw uit te vinden. Zoals in elke situatie zal onze houding de bepalende factor zijn, ligt het eraan hoe we ervoor kiezen deze werkelijkheid te beoordelen. Als we toegeven aan de angst, schenken we disproportioneel veel aandacht aan het negatieve en scheppen we zelf de zeer ongunstige omstandigheden die we zo vrezen. Als we de andere kant op gaan, een onbevreesde houding ten